

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Brassó, színház-utca 95. sz. a.,
I. em. hátul az udvarban,
hol a szerkesztő hétköznapokon délelőtt
10—12 óra között,
és Bolonya, mester-utca 325. sz. a.,
hol minden délután találhatók.
A lap szellemi részét illető min-
den közlemény, valamint
az előfizetési pénzek és hirdetések
hármentesen ide küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

BRASSÓ

ELŐFIZETÉSI AR
helyben házhoz hordva, v. vidékre
postán küldve:
Egész évre 7 frt; félévre 3 frt 50 kr
negyedévre 1 frt 80 kr.
Külföldre egész évre 20 frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábol garmond-sorért 4 kr. (1—10 sor
helye 40 kr.) Nagyobb és többszöri hirde-
téseknek kedvezmény.
Minden egyes hirdetés bélyegdíja 30 kr.
Nyílt-tér aora 10 kr.
Hirdetések és nyílt-tér előre fizetendők

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban; Budapesten: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A., Eckstein Gusztáv; Bécsben: Daube G. L. s társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelik Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. és társa hirdetési irodájában.

46. szám.

Brassó, Kedd, április 30-án.

II. évfolyam 1886.

Dr. Brennerberg Mór.

Szeben megyének gyásza van. Hivatalban fiatal, de érdemekben gazdag főispánja, Brennerbergi dr. Brennerberg Mór, meghalt.

Hetek óta már ágyhoz szegezte őt a sorvasztó betegség; hetek óta váltakozó hírek keringtek állapota felől. Még politikai ellenfelei is a legmelegebb részvétellel viseltettek iránta betegsége tartama alatt. Midőn javulásának hírért hozta a táviró, mindenütt örömmel fogadták e hirt, mert ha voltak is politikai ellenfelei, de személyes ellenségei nem voltak. — Annál sujtóbb volt a gyász, hogy dr. Brennerberg Mór nincs többé.

Kétszer egymásután, tizenhat napi időközben, ragadták ki a halál torkából az orvosok, de harmadszor hajótörést szenvedett minden orvosi tudomány, a hat hét óta tartó betegség erőt vett a testen s kiragadott az élők sorából egy élte legszebb korában lévő férfit, a ki birta egy ország rokonszenvét, megyéje szeretetét s kiről még ellenfelei is azt írják, hogy „benne az emberiség egyik legszebb gyöngyét vesztette el.”

A veszteség, mely halála által hazánkat érte, nagy. Mert ő egyike volt azoknak, kik a hatvanas évek óta politikai mozgalmainkban tevékeny részt vettek s szász létére mindenkor azon egyedül helyes uton járt, mely a nemzetiségek békés egyetértésére vezet.

Dr. Brennerberg Mór szász nemzetiségű volt. De azon táborhoz tartozott egész életében, mely össze tudja egyeztetni a lángoló hazaszeretetet eredeti nemzetiségi jellege fentartásával.

Elve volt — Eötvössel tartva — „hogy oly nép, mely saját egyéniségéből kivetkőzve, másokba beléolvadni képes, az emberi társadalom hasznos tagjává soha sem válhatik: hasonló ez azon növényekhez, melyeket a forró égélj őserdeiben találunk s melyek indáikkal a szomszéd fát körül fogva, midőn sötét lombját lát-szólag dusabbá teszik, annak csak életerejét szívják fel, hogy vele együtt porba süllyedjenek. Ezért minden népnek első feladata épen fentartani nemzetiségét s fentartani saját nemzeti nyelvét, mely annak legnemesebb, leg-szellemiebb kifolyása.”

De ha az egyes nemzet, midőn nemzeti-ségéhez ragaszkodik, teljesíti kötelességeit, bizonyos az is, hogy minden egyes nemzetnek állása és jövője azon erélytől és képességtől függ, melylyel a haza és emberiség közös cél-jainak előmozdításán dolgozik.

Ezen erélyt és képességet ő a tántorithatatlan hazaszeretettel vélte feltalálni. Ez volt az ő álláspontja. Megtartani nemzetiségi jellegét és szeretni e mellett a magyar hazát mint édes anyát, a magyar nemzetet mint édes test-vért, kivel jóban és rosszban osztozni kell.

Benne összpontosult Wächter halála óta a józan szász-párt minden fonala. Ő volt a központ, melyből a sugarak szétáradtak, hogy honfiui melegséget lövelljenek a szász nép szívébe, meggyőzendő őket, hogy e haza az ő hazájuk is, ezt szeretni, imádni feltétlenül kell nekik is.

Halála tátongó őrít hagyott maga után, melyet úgy betölteni kevesen fognak tudni, mint ő, a kinek multja egy tiszta, fehér lap, melyre mocsok nem ragadhatott. Nehéz állását hiven töltötte be, kormányja megelégedésére, megyéje örömére. Mióta megyéje élén áll, mintha hirtelen elvágta volna a nemzetiségi agitációk fonalát; azóta legalább nem lehet hallani semmit. Felfelé jellemezte a bizalom, lefelé a tisztelet és szeretet.

Mint ember szeretetreméltó, szívélyes és megnyerő volt. Gazdag és szegény, barát vagy ellenfél egyaránt szerette és tisztelte.

A keserűség poharát azonban neki is ki kellett üríteni, mint eddig mindenkinek, ki a szászok közül kiemelkedve, nyíltan és kendőzetlenül vallott hitet a haza mellett. De félre e perczen ezekkel! a sír felett elnémulnak a pártok, elhallgatnak az érdekek. A ravatalon fekvőt ellenségei is részvétellel veszik körül és kísérik az örök nyugalom helyére.

Dr. Brennerberg Mór ravatalát körülállotta egy ország közvéleménye, a mely áldja és áldani fogja emlékét. Halálát fájlatja egy ország, mely beléje helyezte bizalmát, hogy sikerülni fog neki világosságot terjeszteni oda is, hol ma sötétség uralkodik, mely nem engedí áthatolni az enyhe napsugarat.

Sírába az ország meleg részvéte kísért, mely immár ismét szegényebb egy jeles, érdemdus emberrel.

A rög is aláhullott a koporsóra, a sokat

szenvedett test örök álmát aluszsza. De a szellem, az él s élni fog.

Két jeles férfit mutatnak fel az erdélyi szászok ujjában: Wächter Frigyes és Brennerberg Mór. Mindkettő hivatásának, buzgalmának lett áldozata. Mindkettőnek szelleme jótékonyan hat a józan szász körökre; e két szellem nem fog nyugodni, mint a porladozó test, míg népek ama mederben nem fog mozogni, mely egyedül biztosítja neki a jólétet. Ez lesz Wächter és Brennerberg szellemének győzelme.

Szeben megye főispánját, Brassó városa egyik legtisztéletreméltóbb fiát vesztette a korán elhunyt főispánban, ki oly hamar követte elődjét és pályatársát.

Béke poraira! Legyen áldott emléke! — Legyen az vezérő csillaga a szász népnek, melynek ő oly méltó fia volt.

Belőld.

A vámszerződés Romániával. Az erdélyi országgyűlési képviselők értekezlete által kiküldött bizottság április 17-iki ülésében megállapította az emlékiratot, melyet a Romániával kötendő vámszerződés ügyében a jövő hét elején a kormány elé fog terjeszteni.

A Visi Imre által kidolgozott munkát utalva mindenekelőtt arra, hogy a román gabna vámentes behozatala érzékenyen érinti az erdélyi hazarész azon vidékeinek gazdaközönségét, melyen a gabnaárak nem a világpiac konjunkturái szerint alakulnak, kiemeli, hogy a román gabna vámentes behozatala csak úgy engedhető meg, ha kompenzálatik az illető vidékek iparának teendő engedményekkel; ha a kiegyenlítés nem fog csak az egyik fél rovására történni s nem lesz oly természetű, hogy mindazzal, a mit ad s a mit vesz is, csak azon vidékeket sujtja, melyek érdekében az emlékirat benyújtói felszólalnak. Kiemeli az emlékirat, hogy az eddigi szerződés nem volt kellő tekintettel az illető vidékek érdekeire, rontotta azok iparát s a nyerstermények egész versenyét is reájuk zudította. A vámentes behozatal tehát csak úgy engedhető meg, ha az ottani bőr, fa, cserép stb. iparcikkekre nézve a szerződés előnye fokoztatnak s loyális garanciák alá helyeztetnek. Az állapotbehozatal nem akarja kizárni az emlékirat, de kiváló súlyt helyez azon állategészségügyi intézkedésekre, melyek a nyugoti államok aggodalmait saját állatkezeléssel szemben teljesen eloszlatni képesek. Kivitelünk Romániába eddig mesterséges akadályokkal s önkényes rendszabályokkal volt megbénítva, román részről; szükséges, hogy ezek ellenében is garanciákat foglal-

A „BRASSÓ” TÁRCZÁJA.

A „zsunik.”

V.

A bolgárok zöld galyakból egy hordágyat csináltak s a királyt óvatosan ráemelve, egy üregbe viték, melyet egyikük a közelben fölfedezett. A király utközben kinosan nyöszörgött, majd mély sóhaj nyomta el tompa nyögését.

Midőn a barlangba értek, fölveté szemeit s fájdalmasan nézett maga körül. Lassankint emlékezni kezdett a történetekre s gyöngye hangon tudakozódott főemberei sorsa felől. Midőn azok haláláról értesült, nagyon szomorú lón s így sóhajtott föl:

„Igy volt meghatározva a gondviselés által. A bűn fejünkre szállt. Én is el fogom hagyni e nyomorult világot. — Ti kedveseim osztozkodtatok ezen átkozott út sanyaruságaiban s ha siker koronázta volna törekvéseinket, jutalmatok sem maradt volna el. Most azonban jutalom nélkül maradnátok, ha én mindeddig nagy gonddal őrzött titkomat magammal vinném a sirba. Tehát közölni fogom azt veletek, a mig erőm engedi.”

Itt elhallgatott a király, mert annyira erőt vett rajta a gyengülés, hogy nem volt képes tovább beszélni. A bolgárok türelmetlenül vártak.

Kis szünet mulva ismét felvéve szavai fonalát a király, időnként félbeszakítatva kinos fájdalmaival:

„Látjátok amott a Czenk lábánál azt a magas, árnyas cser? Ez az egyedüli köröskörül a bükkfák között. E cserfa gyökerénél ástam el koronámat. A ki oly szerencsés lesz, azt kiáshatni, uralkodni fog ezen vidék fölött. Azért én egy híres varázsló utasítása szerint úgy átkoztam el, hogy azt kivülem senki a földből ki nem veheti, ha csak én valakinek a bűvös szavak titkát el nem árulom.”

Itt ismét elhallgatott a király, mialatt nehezen lélegzett. A bolgárok mind közelebb jövének hozzá, hogy jobban hallhassák s hogy a haldokló egyetlen szava se kerülje el figyelmüket.

„Ma, igen csak ma, a szent husvéti ünnep szerdáján, mert így átkoztam el, — susogá a király halk, elhaló hangon, — lett volna a korona feltalálható. A cser magától kétfelé vált volna s a drága kincset napvilágra hozza, ha háromszor megkerülhetjük vala.”

Itt a haldokló hangja oly gyenge lón, hogy a hallgatók alig érthették utolsó szavait; nem is tudták, vajjon az egész titkot fölfedezte e, vagy még valami mondanivalója van hátra. Visszafojtott lélegzettel várakoztak, de nem volt hallható semmi, csak a király nehéz hörgése, ki végvonaglásában feküdt ott.

A nap már közel volt aláhanyatlásához. Mikor

a bolgárok ezt észrevették, elsiettek, a koronát kiásandó, a mig még nem késő.

Csak egyik maradt vissza a királynál; vajjon azért-e, hogy nem akarta a haldoklót magára hagyni, avagy azért, mert várni akart, hátha a királynak még valami mondanivalója van, elég az hozzá, hogy nem ment a többivel. A király még nem vesztette el eszméletét, észrevette amazok szándékát, kik őt utolsó perczeiben elhagyták s ez olyannyira fájdalmasan hatott rá, hogy midőn a visszamaradt bolgárral egyedül látt magát, a felindulás erőt adott neki újra beszélni. Keserűen mosolyogva, mondá:

„Azon emberek birvágya, kik engem most elhagytak, nem fog kielégített, mert nem ismerik azon varázsigét, melyet el kell mondaniok, midőn a cserfát körüljárják; e nélkül pedig semmit sem végezhetnek. Te persze most már elkéstél s egy egész évig, a jövő év husvét-szerdájáig nem juthatsz a korona birtokába, de akkor, vagy akarmelyik más husvétszerdán a tiéd lehet. Azért, mert utolsó pillanataimban velem akartál maradni, megmondom neked azon bűbajos szavakat, melyeket ha kiejtesz, a cserfa szétrnyilik s gyökerénél megtalálod a koronát. Jól figyelj, a varázsigé ez: takarodjál te ördög!”

Miután a király felteve őrzött titkát elmondá, csakhamar kimúlt. Szemeit a vele maradt bolgár

jon magában a szerződés. Az emlékirat e célból a paritás alapján alakítandó s állandóan funkcionáló vámtanácsot proponál, mely úgy az ide vonatkozó, mint az állategészségügyi s áru-osztályozási kérdésekben választott bizottságként döntene. Kiemeli az emlékirat újabb vasúti csatlakozások szükségét is, hozzátéve, hogy arra, miként ennek feltételei Románia részéről megadassanak, a szerződési tárgyalások a legjobb alkalmat fogják nyújtani.

A bizottság beható tárgyalás után elfogadta az emlékirat előterjesztett javaslatát, megtoldandónak határozva azt egy ponttal, melyben felhivatik a kormány figyelmé a konzulátusi intézmény reformjára s nevezetesen annak szükséges voltára, hogy az aldunai államokban levő konzulátusok mindenikénél egy-egy magyarul értő s a magyar viszonyokkal ismerős főhivatalnok legyen.

K ü l f ö l d .

Orosz gyanú. Pétervárról ápril 17-iki kelettel a „St.-Peterb. Vjedemosti” azt írja, hogy Ausztria-Magyarország lázas sietsége, melylyel a népfelkelési törvényjavaslat által haderejét szaporítani törekszik, közeli bonyodalmak előjele gyanánt tekinthető.

Az ir földbirtok megváltása. A londoni angol lapok, a „Daily News” kivételével, általában kedvezőtlenül ítélik meg az irországi földbirtokok megváltásáról szóló törvényjavaslatot, mely jelenlegi alakjában pénzügyi és politikai okokból nem fogadható el.

Román lapszemle.

Mikor én azt a négy szóból álló francia mondatot egyik szemlémben annyira összerontva megpillantottam, jóízűt nevetve rajta, rögtön eszembe jutott a „Gazeta”, mert tudtam, hogy kikapok érte. Kárörömmel fogja hirdetni, hogy nem tudok francziául. Azonban sietek örömet saját szavaival bemutatni: „Mondja aztán a világ, hogy a helybeli „hazafias lapocska” Czenkalji-ja nem nyelvész!” Halljuk, hogy tud latinul, mint egy haramiu; de midőn a francia nyelvről van szó, Dumas kis Miska. Azonban a világ rossz és „Chacunea songoul,” a mint Czenkalji mondja, a párisi tudákosok szerint pedig: „Chacun a son goût.”

Nem tudok tehát sem latinul, sem francziául, mert a „Gazeta” úgy szeretné, hogy ne tudjak. Megjárom, ha maholnap felfedezi, hogy még az ő nyelvét sem tudom s ebben telnék aztán neki igazi öröme! A mig ez az örömapja is elérkeznek, sietek az alkalmat megragadni s az időt vesztegetni rá; mert aztán elfog tűnni a lapok hasábjairól a román lapszemle! Hanem arról az egyről biztosítom egyszer s mindenkorra a „Gazetát”, hogy akarja, nem akarja, románul csak azért is tudni fogok s azért sem fogok hozzá fáradni, hogy a latinból, vagy francziából valamiben kijavítson, ezt a szívesseget tegye meg a brassói „Románul” a „Brassó” szedőjének.

Hanem már most csak azért is lássuk, hogyan üldözik (?) Magyarországon a román nyelvet! Miért nem engedik meg a szathmári román nőknek, hogy jótékony nőegyletet alapítsanak? „Miért nem engedik meg, hogy román gazdasági együletet alapítsanak?” „Miért fenyegetőzik az Ellenzék, hogy meglevő egyleteinket is feloszlatják, mert félnek, hogy azokban ös-

szeesküszünk. — Mindezekből csakugyan megértheti a világ, hogy milyen rettenetesen üldözik Magyarországon a román nyelvet! Jaj, édes istenem! ez még semmi, hanem menjünk csak vissza az okok kezdetéhez, akkor lesz aztán napnál világosabb az üldözés és akkor lesz bebizonyítva, hogy a „Gazetát”-nak szent igaza volt, midőn a „Romanul”-t az „Ellenzék” ellen magas védelmébe vette.

„Senki sem tiszteli — halljunk uraim, szót! — senki sem tiszteli többé nálunk a közoktatási törvényt és iskoláinkat, a melyeket készen találtak a magyarok, a midőn hatalomra jutottak; aztán jól tudja az „Ellenzék”, hogy egy román iskolát sem alapítottak, t. i. a magyarok s azok a románok által alapított iskolák ma a Trefort önkényétől függenek.” — Ez aztán meg van mondva: cum sē cadā! Hogy hol és kik nem tisztelik a közoktatási törvényt, ezt találják ki, a kik akarják; de mi nem követelhetjük, hogy még ezt is megmondja nekünk. — Hogy miként függhetnek alkotmányos országban az iskolák valamelyik miniszter önkényétől, ki csak is a törvény végrehajtója, ezt megint csak a „Gaz.” esze éri fel. Ezek azon métermázsás érvek, a melyekkel bebizonyította, mint kétszer kettő négy, hogy Magyarországon üldözik a románnyelvet. Arról meg aztán ő sem tehet, ha ezeknél mázsásabb okokat nem birt felsorolni.

Az „Ellenzék”-re azért is megharagudott, hogy az itteni román lapokról is megemlékezett. Erre holnap válaszol, ma csak tiltakozik az ellen, mintha ő a tűz dynamit védője volna s mintha az itteni románok oda kifelé nehézkednének. De hogyan is írhat eféléket az a hazug, néha bolond „Ellenzék”? Szólt-e a „Gazeta” valaha a Romániából kiutasított erdélyi dynamitosokról? Szólt-e valaha Cogalniceanóról? Ha véleménykülönbség merült fel a magyarországi és romániai lapok között, nem látta-e az a bolond „Ellenzék” a „Gazetát” mindig a magyar lapok oldalán harcolni. Ez már mégis sok. Jól teszi a „Gaz.”, ha felel holnap annak a skornit urás Ellenzéknek s azoknak a Cavaleri Culturegyletistiknek.

A „Tribuna” meg Nagy-Szebenből szomorú szívvvel jelenti, hogy a belügyminiszter nem igen van tájékozva azok felől, a mik nálunk történtek. Még szomorítóbb, hogy Hermann Ottó olyan ügyben interpellál, a mit nem ismer és a legszomorítóbb az, hogy maga a miniszter sincs jobban tájékozva s úgy beszél a hazában törtétekről, mintha azok a történetek az operenciás tengeren tul történnének volna. — Trist, mai trista si maitrist! azaz: szomorú, szomorubb, legszomorubb.

Czenkalji.

Egy levél.

Dr. Brennerberg Mór, szebeni főispán halála bizonyára őszinte fájdalom érzetével, töltött el mindenkit, a ki őt személyesen, vagy csak hírből ismerte. Lapunk szerkesztője azon kellemes helyzetben volt, igen gyakran érintkezhetni ő méltóságával, a ki a legjobban, legönzettelenebb hazafiak közé tartozott szász léte is.

Egyik szerkesztőnkhez intézett levele tiszta képet nyújtja érzelmeinek. Életében a diszkreczió tartott vissza e levél közlésétől, nehogy írója megtámadtatásoknak legyen kitéve, — most már — fájdalom — kívül áll ő ezen s így indítatva érezzük magunkat, e levelet teljes szövegében bemutatni. Ismerje meg az olvasó legalább halála után a nemes férfit. A levél így hangzik:

A mód, melylyel a bolgárok társuktól a varázsszavak titkát kicsalni akarták, a következő volt. Egyik előadta a czárnak, hogy az Salamon királyt s főembereit meggyilkolta. Ezen vádalapján a király őt tömlöczbe vetteté. Most társai fölkeresték őt a börtönben s azt mondták, hogy ha a korona titkát nekik fölfedezi, úgy az ő javára fognak tanuskodni, míg ellenben ha ezt megtagadja, kivégeztetik.

A bolgár azonban állhatatos maradt s halálra ítéltetett. A czár ezen igazságszolgáltatással tartozni vélt a király nevének s a megtorlás eme bizonyítéka csak elégtétel lehetett az ott maradt magyaroknak, kiknek most már minden szép reményükről le kellett mondaniok s a byzanceziak elleni bosszuval felhagyni.

De miután az ártatlan bolgár feje leütetett volna, hogy azt lábaihoz tegyék, ez módot talált rá, hogy a féltve őrzött drága titkot, melyet most életével kellett megfizetnie, egyetlen fiával, egy tíz éves gyermekkel közölje s halála óráján meghagyta neki, hogy mihielyt képes lesz rá, menjen el a Czenk lábához s a konát vegye ki.

A fiu nem feledte el haldokló apja utolsó akaratát s midőn annyira felnőtt, utra akart kelni, hogy a konát elhozza. De a bolgárok minden lépése után leselkedtek s ő szándékát nem vihette volna ki a nélkül, hogy fölfedeztesse. Minthogy pedig ő nem akarta,

Nagy-Szeben, 1886. február 9-én.

Tisztelt szerkesztő ur!

Ma vévén becses sorait, sietek azokra röviden válaszolni. Kilátásba helyezett levelemet még nem írtam, mert sokféle foglalatosságomnál fogva még nem értem rá.

Nem akarom szándékomat tovább elhalasztani, annál kevésbbé pedig, mert az, a mit a haza érdekében szivemen hordtam, tulajdonképen időközben már terjesedéséhez közeledik, t. i. a haza különböző nemzetiségeinek közeledése s végtére — adja az isten — egy zászló alatti csoportosulása.

Örömmel vettem már észre p. o. nagy figyelemmel és rendesen olvasott becses lapjában, hogy azon ellenséges állás, mely előbb majdnem mindegyik politikai napilapban jobbra, balra uralkodott, kétségkívül nagy mérvben engedett, egy higgadi bírálkodásnak engedett teret. — Így közeledünk mindnyájan, így közös hazafias működésünknek fog sikerülni olyan elemeket, melyek a legdühösebb ellentétben állottak, idővel jó célzatunkról meggyőzni, így kell s fog sikerülni, hogy a nemzetiségi elemek is a magyar állameszme elleni küzdelmeikkel végtére felhagyjanak.

Tartsuk fenn határozottan és tántoríthatatlanul a magyar állam egységét; annak keretén belül pedig engedjünk szabad mozgalmat minden nemzetiségi, vagyis nyelvi és egyházi kívánságnak. Szóval kövessük Miniszterelnökünk és a képviselőház képviselő minden áramlatának közelebből adott jó példáját.

Ne vegye rossz néven tisztelt szerkesztő ur sem ezen — különben is, mint fennebb említém, már tényleg követett — hazafias tanácsomat; bátorít arra brassói származásom, egész multom, melyre büszkeséggel utalhatok, legjobb lelkiismerettel állítván, hogy 1860 óta — mióta az újabb korszaki mozgalmak kezdődtek — soha, de soha egy percig sem távoztam azon helyes utról, mely egyedül vezethet magyar hazánk megszilárdulásához s melynek irányát fennebb — elhiszem — eléggé világosan ecseteltem.

Támogassuk egymást, tegyük a „Brassó”-ban, a „Hermannstaedter Zeitung”-ban, a „Magyar Polgár”-ban, a „Kolozsvári Közlöny”-ben, a „Nemzet”-ben sat. s a legszebb eredmény fogja koronázni talán lassu, de biztos működésünket. „Festina lente.”

Lelkesedéssel emlékszem még ma is azon gyakori szép ünnepélyekre, melyeket a hatvanas években Brassóban megéltünk; emlékezni fognak Pánczél, Káoszoni, Vasady, Szele, Rápoly, Mayer urak sat.

Isten segélyével meg fogjuk még élni, hogy hasonló szép idők be fognak következni. Éljen a haza! Odahatottam, hogy becses lapja, mely napról-napra meggyőző üdvös kiegyezkedési törekvéséről, a magyar kaszinóban figyelmesen olvastatik.

Fogadja igen tisztelt szerkesztő ur kiváló tiszteletem nyilvánítását.

Brennerberg Mór,
főispán.

A moldovai csángók.

(Egy levél a szerkesztőhöz.)

Moldovából vesszük az alábbi levelet, mely elég hűen festi le szegény csángóink helyzetét, kik ott teljesen elnyomatva, édes anyanyelvüktől megfosztva élnek.

nyomta le, ki néhány könyvet ejtett a szerencsétlen, sors üldözött Salamon király fölött.

Nemsokára visszatértek a többi bolgárok is, de bosszusan. Tényleg megtalálták az egyetlen csert a bükkfák között a Czenk aljában, utasítás szerint körül is járták ezt háromszor, de a cserfa nem nyílt meg. A kísérlet, hogy azt levágják, sikertelen maradt; ki is akarták ásní, de köröskörül a föld erős és kemény volt mint a kő. Így sem érve czélt, haragosan tértek vissza.

„Az isten megbüntetett szívtelenségtek miatt s azért nem találhattátok meg a koronát. Ha jobbszívrűek lettetek volna, megtudtátok volna a bűvös szavakat, melyekkel a korona el van átkozva s melylyel a varázslat hatalma megszűnik,” — szólt a visszamaradt bolgár társaihoz.

„Te talán megtudtad?” — kiálták mindannyian; s e kérdésben több rejtett a pusztá kíváncsiságánál.

Ez nem mondott sem igent, sem nemet. Társai erővel akarták kitudni, de ő állhatatosan hallgatott: haragjukban agyon akarták ütni, de ez semmit sem használt volna nekik. Elhatározták tehát, a titkot csel által kicsalni tőle, hisz a jövő évig elég idő maradt, mert most már úgy is lement a nap.

Egyelőre tehát mindnyájan hazatértek. Mit is csinálhattak volna egy egész évig amaz elhagyott tájon? Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár - Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

hogy kivüle még másvalakinek is része legyen a koronában, utazását mindodább-odább halasztotta, míg megöregedett s meghalt. Halála előtt ő is föltárta titkát elsőszülött fiának, a ki ezt szent meghatalmazásként fogadta; de mert jó anyagi viszonyok között élt s nem volt eléggé vállalkozó szellemű, hogy magát ezen utazással járó eshetőségeknek kitegye, így nem használta föl atyjának titkát, hanem halála előtt ő is rábizta nagyobbik fiára, mikéut azt atyja tette volt, s így szállott a korona titka apáról fiura s fiuról unokára. Az egész koronátitok tradíció, családi hagyomány maradt.

Salamon király halála óta sok idő mult el, száz-nál több év; a bolgárok utódai, kik a titkot tudták, idővel elvesztették hitüket a hagyomány igaz volta iránt s beszéltek róla nyíltan, miként más mondáról szokás, de még sem találkoztott senki, ki egy alig hihető hagyományos mese alapján a korona felkeresésére vállalkozott volna. Azon időben a bolgároknak még saját császárságuk volt s az országban jólét s meglegedés közt élő becsületes polgárok közül senkinek sem jutott eszébe egy ily kalandos utra indulni.

(Folytatása következik.)

Adjuk a nem érdektelen levelet s felhívjuk arra t. laptársaink figyelmét. Vajjon társadalmi uton nem lehetne-e segíteni szegény testvéreinket, hogy megtartsuk őket legalább nyelvben és szokásban a magyarságnak?

Vajjon az országos csángó egyesület nem enyhíthetné-e a bajt némiképp? Hát a Szt.-László és Szent-István társulatok, melyek már eddig is segítik a románai katolikusokat, nem tehetnének-e valamit a moldovai csángókért is?

Ezer és ezer magyar családról van itt szó, kik, — ha Magyarországból nem kapnak segítyt, — teljesen el fognak oláhosodni s így a magyarságnak elveszni mintegy nyomtalanul. — A magyar társadalom sok nagy és nemes ügyet karolt már fel. Ez is megérdemli a pártfogást. — Minden újabb megterheltetés nélkül tehetjük ezt.

Ha másként nem, hát eleintén lássuk el atyánkfiait jó magyar könyvekkel, olvassanak magyarul, ápolják anyanyelvünket olvasással. Az erdélyrészi kultúregylet bizonyára szívesen ad moldovai véreinknek a birtokában lévő könyvekből s azt hisszük, a segítség megkezdésekor fog gondolni reájok is.

A Szent-László és Szent István társulatok nagy vagyon és könyvtár felett rendelkeznek. Juttassanak a moldovai csángóknak is valamit belőle. A csángóegyesület pedig keltsen érdekeltiséget társadalmunkban elnyomott véreink sanyaru sorsa iránt.

Csak ily módon segíthetünk rájuk egyelőre. Tegyük meg a tőlünk telhetőt, ragadjuk ki testvéreink ezreit az eloláhosodás polyp-karjaiból, hogy majdan, ha még szükség lehetne ezekre is, mint magyarok álljanak oldalunk mellett. — Bárha szavunk nem volna a pusztában elhaló szót! Bárha a fennebb jelzett társulatok kezeikbe vennék az ügyet s különösen a magyar sajtó.

Vajjon mit fog szólni e levélhez a „Gazeta” és „Tribuna”? Nekik vannak itt iskoláik, templomaik, művelhetik a román nyelvet tetszésük szerint s mégis örökösen jajveszékelnék elnyomatás felett. Mit szóljanak akkor azok a szegény, nyelvöktől, iskolájuktól s templomuktól megfosztott moldovai csángó-magyarok?

Mit szól ehhez Cogalniceano ur, a ki oly nagy garra hirdette s hirdeti magyar-barát érzelmeit?... Ha a mi románjaink elnyomatás felett panaszkodhatnak, akkor a moldovai csángók valóságos rabszolgaságban vannak.

De hát ezek az urak s lapok nagyon furesák. Ugy látszik, ők átalvetőt hordanak nyakuk körül, melynek első részében a magyarok, hátsó részében a románok vannak. Innen van, hogy ők minket örökösen látnak, magukat soha sem, — pedig jó volna egyszer már magukat is jól szemügyre venni. Vajjon képes-e erre a „Gazeta”, azt nem tudom. Ő most második gyermekkorába esik s ekkor vége a beszámíthatóságnak.

Hagyjuk azonban a reflexiókat s lássuk magát a levelet:

Tekintetes szerkesztő ur!

Becses lapjára tett multkor figyelmessé egy csikmegyei ur, mint olyanra, mely ma csaknem egyedül áll az erdélyi részekben, küzdve a nemzetiségi tulkapásokkal. Engedje tehát, hogy mi szegény, elnyomott moldovai csángó-magyarok is járulhassunk egy kérréssel szerkesztő urhoz, t. i. kérjük ügyünk szíves felkarolását és erre nézve többi t. laptársai felhívását.

A mi sorsunk itt Moldovában valóban borzasztó. A lakosság legnagyobb részét mi csángók képezzük, a kik azonban — fájdalom — nagy részben már eloláhosodtunk. — Alig van néhány község, melynek magyar papja van, de magyar iskolája és tanítója egynek sincs.

Egyrészt nem engedi a kormány, hogy mi magyar iskolát tartsunk, másrészt nincs is módunkban. Vannak magyar papjaink, csak hogy nem bírják a magyar nyelvet; többnyire orosz származásuak, a kik csak több évi ittlétük alatt tanulnak meg vajmi keveset magyarul. Az iskola és egyház nálunk román. A papok nagyobb része nem tudja magyarul hirdetni az Ur igéjét, az iskolában oláhu tanítanak, holott gyermekeink ezt nem is értik. Természetes azonban, hogy folytonos oláh tanítás által ők elfelejtik a magyar nyelvet és csak oláhu tudnak.

Igy azután nem esoda, ha mi csángó-magyarok idővel teljesen oláhok leszünk. — De ezeket a papokat és tanítókat sem fizeti ám a román kormány. Nekünk kell őket fizetni véres verejtékkel szerzett kis keresményünkéből.

Az iskolai idő nálunk három télen át tart. Mint hogy a tanítás nem a gyermekek anyanyelvén történik, a míg ezek a román nyelvet megtanulnak annyira, hogy értsék az előadási nyelvet, a három tél elmúlik anélkül, hogy a gyermekek csak írni, olvasni tanulnának meg.

Ez persze inyükre van az oláhoknak, mert gu nyosan utálnak minden alkalommal a csángó-magyarok műveletlenségére. Hogy ennek csakis ők az okai, arról ők hallgatnak.

Ha lehetne ezen valami uton segíteni, nagy áldás volna reánk.

Magyar pap és magyar tanító segíthetne rajtunk s gyermekeinken.

Kérem a szerkesztő urat, tegyen meg értünk, a mit tehet.

Ez a levél, ítéljen már most a helyzetéről a tisztelt olvasó. Mi csak ismétljük, mit fennebb is mondtunk: Tenni kell valamit a moldovai csángókért!

Könyvpiaçz.

A min honatyáink egy egész éven át disputáltak, a miért az ellenzék annyit szidta a kormányt, azt most egy kötetbe összegyűjtve adta ki Ráth Mór, szintén pazar kiállításban „1885. országgyűlési törvények” czímen jegyzetekkel, utasításokkal s magyarázatokkal ellátva, úgy, hogy azt nemcsak ügyvédek stb., hanem magánemberek is nagy könnyedséggel használhatják.

Tolsztoj Leó gróf „Háború és béke” czímű művének 7—10 füzetével a „Tilsit után”-i rész be van fejezve, újabb s újabb gyönyörű részleteket szolgáltatva ezen valóban szép történeti korrajzhoz.

Horváth Mihály „25 év Magyarország történetéből” czímű szép művének folytatásaképp a 3—4-ik füzetek jelentek meg, míg Eötvös „Emlékbeszédei” már teljesen be vannak fejezve. Ha ehhez hozzáveszünk még a „XIX. század uralkodó eszméinek befolyása az álladalmra” czímű műnek 8—10 füzetét: úgy tisztán láthatjuk, hogy Ráth Mór a tavaszi könyvpiaçzon oly helyet foglal el, mint többi kiadókink együtvéve nem.

S valóban e kiadónk meg is érdemli a magyar közönség legnagyobb mérvű pártfogását, annyi is inkább, mert könyvtárak s egyletek részére a legbecesebb műveket is ajándékba adja. — Csak a brassói magyar kaszinónak is óriási százalék árkedvezményt adott! Mint értesülünk, a kath. iskolák tanári könyvtárai újjászervezésénél is Ráth Mór fog igénybe vétetni. — Ajánlhatjuk is melegen s meg vagyunk győződve, hogy nagyobb kedvezményeket ezen intézeteknek nem is fog tenni senki, mit Ráth Mór.

Helyi és vidéki hírek.

A hirdetések ügye. Brassó megye érdemes alispánja, Roll Gyula kir. tanácsos ur döntött már dr. Weisz Ignác és társainak a városi hirdetéseknek magyar nyelven is történő közlése tárgyában. A t. olvasó emlékezhetik még, hogy a tanács mint tért ki a kérés elől s tényleg nem hirdet magyarul. Az alispán ur most értesítette a városi tanácsot, hogy *minden hirdetés, melyet a tanács hirlapilag hoz nyilvánosságra, mindhárom helyi lapban egyenlően teendő közlé.* — Kezdetben sem kételkedtünk, hogy az alispán ur a sértett igazságnak eleget fog tenni. Ime, nem is csalódtunk. Köszönet érte!

Kitüntetés. Czell Frigyes és fia, helybeli cég a bécsi hízómarha-kiállítás alkalmával négy magyar kiállítóval együtt a legnagyobb kitüntetést nyerte el.

A színek dolgában városunk néhány előkelő magyar polgára panaszt küldött be hozzánk, melyben csodálatukat fejezik ki, hogy Hiemesch Ferencz városkapitány, ki eddig hivatalában páratlan buzgalmat tanusított, a színek dolgában nagyon kétes magatartást tanusít. E panaszukban az illetők kijelentik, hogy ha a városkapitányság a törvényt, illetőleg miniszteri rendeletet a legrövidebb idő alatt kellő szigorral nem hajtja végre, ők panaszképpen a belügyminiszterhez fognak fordulni. Figyelmeztetjük erre a városkapitány urat.

Postai hírek. A változott vasuti menetrenddel egyidejűleg a postai menetrend is megváltozott. Ezen tül naponként kétszer érkezik a budapesti posta. Délután jönnek a hirlapok s a levélposta egy része; ez a postán kiadatik d. u. 5 órakor, míg a személyvonnattal este érkező postaanyag csak reggel 9 órakor adatik ki. A postafeladásra nézve megjegyezzük, hogy zárlat d. e. fél tizenkét órakor és d. u. órakor van.

Üres tarisznya. Lapunk egyik százsz nemzetiségű barátja azon kérdést intézte hozzánk, hogy honnan merítettük 44. számunk vezércikkének azon adatát, hogy a szászok üres tarisznyával jöttek be Magyarországra? Ő az ellenkezőt tudja. Megfelelünk e helyen t. barátunknak. A szászok mint munkások, szegény munkára szorult iparosok jöttek be. A magyaroknak munkás kézre volt szükségök, hogy a paragon heverő földek műveltesse, ipar teremtesse meg. Urra nem volt szükség, az volt elég. De nem is jöttek urak. A kiknek volt valamijök, azok otthon maradtak s nem

vándoroltak ki, mint ma sem vándorol ki gazdag ember Amerikába. Igen bizony, üres tarisznyával jöttek ők. De ez nem baj. Ha most van mit aprítani a tejbe, adjon isten még többet nekik is, nekünk is; legyen jólét a hazában — a haza javára.

Tánczvigalom. Fiedler Ferencz jóhírnévnek örvendő táncztanító a lejárt tanfolyam záradékául f. évi április 27-én a „Nr 1.” szálloda nagytermében igen szépnek ígérkező zártkörű tánczvigalmat rendez. Eddigi estélyeinek sikere biztosíték az iránt, hogy ez is sikerülend. Ajánljuk a t. közönség szíves figyelmébe.

Temetés. Brennerbergi dr. Brennerberg Mór, szbenmegyei főispán és egyetemi komcs temetése vasárnap d. u. 5 órakor ment végbe — mint nekünk sürgönyzik — általános részvét mellett. A temetés részleteiről lapunk jövő számában.

Kinevezés. A maros-vásárhelyi kir. tábla elnökül — mint már régebben jeleztük — csakugyan Oberschall Adolf kir. kuriai bíró neveztetett ki. Kinevezését ma hozza a hivatalos lap.

Zárszámadás. Vettük az erdővidéki bányaegetlet részvénytársaságnak 1885. évi zárszámadását. Az évi mérleg sokkal kedvezőbb a mult évinél, sőt a társulat 1885. évi tisztajövedelme már 35263 frt 95 kr-ra rug. A zárszámadás azon benyomást tette reánk, hogy ezen bányaegetlet hovatovább mindinkább emelkedni fog, a mint azt csakugyan meg is érdemli. Ohajlandó volna, hogy a köpeczi szén számára tetemesen leszállított szállítási díj eszközöltetné ki s akkor e bányatelep hamar virágzásra jutna.

Testvérgyilkosság. A torontálmegyei Dolova községben a Pavlov család tagjai eddig a legjobb egyetértésben éltek egymással. Nehány nap előtt azonban családi osztoszkodás volt köztük s eközben Miklós és Vaza összevesztek. Az idősb, Miklós kést döfött öcsésébe, minek következtében ez három napi kínldás után meghalt. A gyilkos testvért elfogták.

Végtárgyalás. A „Brassó” idei 24-ik számában már közölt csik-pálfalvi Sánta István (középső) kirablási bűnyügre vonatkozólag, a bákói törvényszék, miat büntető bíróság által folyó hó 16 án megtartott nyilvános szóbeli végtárgyalás alkalmával következő ítéletet hozta: 1. Vádolt Alexandru Morándy (daraboncz katona) mint főtettet egy évi börtönrre valamint sértettől elrabolt 120 frank s végre utiköltség fejében 98 frank, összesen 200 frank pénzbüntetésnek végrehajtás terhe alatt leendő megfizetésére ítéltetett. Ellenben Fodor Visoreán, Jezik Pireán, Vasilie Máthé és Joán Kéj bűnségeket ártatlannak nyilvánította s felmentette. Megjegyzem, hogy sértetnek ez alkalommal a jelzett összeg nem fizetett ki. F. év július hó 1-je tüzetett ki fizetési határnapul.

Gyilkosság a toronyban. Nagy izgalmat okozott délután Ujpesten a következő eset: Az ujpesti zsidó hitközség most épített uj templomát, a munkások jelenleg már a toronyban dolgoznak. 17-én délután 3 órakor Krizsán János 20 éves napszámos egyik vele a toronyban dolgozó társát, a 18 éves Léner Jánost letatasztotta a mélységbe. A szerencsétlen Léner kezét, lábát törte s életben maradásához nincs remény. Krizsánt letartóztatták.

Kereskedelmi szerződés Romániával. Matlekovics Sándor államtitkár és Mihálovics osztálytanács — mint értesülünk — a román szerződési tárgyalások, melyek most csak a fontos elvi részletekre terjednek ki, valószínűleg néhány ülés folyamában be fognak fejeztetni, minthogy rövid idő alatt kiderül, hogy a további tanácskozások biztos kilátást nyújtanak-e a kedvező eredményre. — A mindkét részén levő parlamentnek mindenesetre még a jelen lésszak folyamában törvényes intézkedéseket fognak egy hosszabb vagy rövidebb provizorium tárgyában tenni, vagy pedig kénytelenek lesznek e tekintetben esetleg a kormányt felhatalmazni, minthogy egy új kereskedelmi szerződés Romániával a két törvényhozás keblében ősz előtt teljeséggel nem tárgyalható.

Öngyilkosság unalomból. Frischer Elza 40 éves özvegy asszony Görczben széngöz belehelésével véget vetett életének. Egy hátrahagyott iratban azt mondja a szerencsétlen, hogy az öngyilkosságot azért követte el, mert az élet unalmát már tovább viselni nem bírta. Az öngyilkos 25,000 frtnyi vagyonát és mintegy 50,000 frtnyi várandóságát jótékony célokra hagyományozta.

Kéjutazás. A folyó évi április hó 24-én délután 4 óra 20 perczkor Budapest, személypályaudvarról Fiuméba induló külön vonathoz a m. kir. államvasutak központi hálózatának államásairól csatlakozók számára az illető állomások által, a kirándulási menettérti jegy felmutatása esetén Budapestig és vissza szóló 14 napig érvényességű gyorsvonat kivételével bármely személyszállító vonat használatára jogosító 50%-at mérsékelt menettérti jegyek fognak kiszolgáltatni. A kirándulási menettérti jegyek a m. kir. államvasutak budapesti, aradi, kolozsvári és brassói városi menetirodáiban válthatók.

Kis lutri. Utolsó bécsi húzás április 17-én.
51 56 64 87 49.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Szerényi József.

Hirdetmény.

Brassói kereskedő Weisz Adolf esdőtömegéhez tartozó árutár és felszereléseinek eladása a hitelező választmány által elhatározatván, felhívom a venni szándékozókat, hogy az árutár és felszereléseit tekintetében, — melyek összesen 8947 frt 72 kr-ra vannak becsülve, — az egészre vonatkozó zárt ajánlataikat a vételárképpen ajánlt összeg 10%-nyi bánatpénzével ellátva, hozzám alólirotthoz folyó hó 30-ika déli 12 óráig adják be.

Az ajánlatok folyó április hó 30-án délutáni 3 órakor Mayer József ügyvéd és hitelező választmányi elnök ur ügyvédi irodájában fognak nyilvánosan felbontatni és a választmány fenntartja jogát az ajánlatok el- vagy el nem fogadása iránt határozni, ezen határozat azonban az ajánlatok felbontásától számított 3 nap alatt meghozandó.

Sem a hitelezők, sem a hitelező választmány az eladandó ingók értéke iránt felelősséget nem vállalnak.

A csődleltár alólirottnál betekinthető.

Brassó, 1886. április hó 13-án.

Dr. Weiss Ignác,
tömeggondnok.

(157) 2—3.

Ad 1917/1886. számhoz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A brassói királyi törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy *Folyovits N. J.* végrehajthatónak, *Jakab Julia* végrehajtást szenvedő elleni 110 frt tökekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék területén lévő, a brassói 3951. sz. telekjegyzőkönyvben A + 6348. helyr. számú fekvőre az árverést 930 frt. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1886. évi június hó 25-ik napján délelőtti 9 órakor ezen kir. törvényszék irodájában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is eladhatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, végrehajtható kivételével, készpénzben vagy az 1881. évi LX. törvény 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügy-miniszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. törvény 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Brassóban, 1886. márcs. 13-án.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Deési, kir. törv. elnök.

Árverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi királyi járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy vagyonbukott *Grama Vasilie* esdőtömegéhez tartozó, a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbíró) területén lévő Reusor községben fekvő, a reusori 89-ik számú telekjegyzőkönyvben *Grama Vasilie* vagyonbukott, valamint társtulajdonosok *Grama Juon*, *George* és *Vicentia* tulajdonát képező, A + 1—28. rendszám alatt foglalt ingatlanokra 732 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést külön-külön elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1886. évi május

hó 14-ik napján délelőtti 9 órakor *Reusor* község házában megartandó nyilvános árverésen egyenként a megállapított kikiáltási árban alul is eladhatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 73 frt 20 kr-t készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1886. január hó 29-én

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

(159) 1—1

Tibald,
kir. járásbíró.



Kölcsön

6% és 5%-ra.

Minden önjogu személy, kinek önfentartására állandó jövedelmei vannak, u. m.: háztulajdonos, gazda, bérlő, iparos, kereskedő, hivatalnok, stb. kaphat közbenjöttöm útján egy fővárosi hitelszövetkezettől 100 frt-tól 1000 frtig 50 hó alatt postautalvány útján visszafizetendő 6 százalékos személy-hitelkölcsönt. Minden 100 frt kölcsönösszeg havi 2 frt betéttel törleszthető. (127) 3 10

5%-os bank-kölcsön

közvetítetik földbirtokra 400 frttól kezdve egy millióig, 17 évre 5%, 25 évre 1 1/2% töketörlesztéssel. Községi kölcsön 40 évre 1 1/2% töketörlesztéssel. Jó anyagból épített városi bérházakra 25 évre 2 1/2% töketörlesztéssel. Házkölcsönök az előírt becslési költség előre leteendő. Földbirtoknál a kataszteri bírtokíven kitüntetett évi tisztajövedelem 12-szeres összege kölcsönkép adatik. — Nagyobb töketörlesztés bármikor teljesíthető.

Ügynökök tisztességes provízió mellett működésre felkérnek.

Levelekre csak 30 kr. levélbelyegben leendő beküldése mellett adatik válasz.

Pollák János

bizományi és ügynöki irodája,
Budapest, VII. csömöri-út 37. sz. I. em.

Mindenféle ruha- és kalapdiszek legujabb divat szerint.

Laskai Árpád

(124) 5 20

NŐI DIVAT- ÉS KÉSZ ÖLTÖNY-RAKTÁRA

(Brassó virág-sor, 323. sz. a.)

ajánlja a t. cz. közönségnek a

tavaszi és nyári évadra

ujonnan berendezett üzletét, ugymint: Divatszövetekben, fekete és színes cachmirok, selyemszövetek, selyem- és angol bársonyok, gyöngydiszek, vásznak, chiffonok, oxfordt, creton, szalag, csipke, virág, disztollak, kesztyűk stb. a legutányosabb árak mellett.

Felsők és ruhamegrendelések gyorsan és olcsó árak mellett készítenek.

Nagy raktár férfi- és női fehérneműekben.



Elismerési oklevél.

1873.

Bécsi világkiállítás



BEER J. unokaöcsse

butorgyári raktára

Brassó, nagy-utca 526. sz.

ajánlja gazdagon felszerelt raktárát kizárólag jól, rendesen s gondosan dolgozott butorokban a legolcsóbb árak s biztos kezesség mellett. Ugyanitt díofa s egyéb tönkök vásároltatnak. (87)13—20

Bécsben,
Singerstrasse
15. szám a.

PSERHOFER J.

gyógyszertára
az „Arany
birodalmi almához”

Vértisztító labdacok,

ezelőtt „általános labdacok” név alatt, utóbbi alig létezis egy neve a betegségeknek, melyben e labdacok csoda-hatásukat be nem bizonyították volna. A legmakacsabb esetekben, hol sok más gyógyszernek hasztalanul lettek felhasználva, e labdacok segítségével számtalanul és rövid idő alatt teljes kigyógyulás eredményeztetett. Egy doboz 15 labdaeset 21 kr. Egy tegeres 6 dobozzal 1 frt 5 kr. postai szállítással 1 frt 10 kr. (Egy tegerestől kevesebb nem küldetik.)

Számtalan elismerő levelek érkeztek, melyekben e labdacok fogyasztói hálájoknak kifejezést adnak azért, hogy a legkülönfélébb nehéz nyavalyákból ismét teljes egészséghez jutottak. A ki csak egyszer is próbát tett e labdacokkal, azokat tovább ajánlja.

A sok hálanyilatkozatokból néhányat itt közlünk.

Leopang, 1883. május 15.

Igen tisztelt ur! Az ön labdacai csakugyan esodlatos módon hatnak; ezek nem olyanok, mint a másféle feldeszt szerek, hanem csaknem minden bajban valóban segítenek. — A húsérték megrendelt labdacokból a legfőbbet jóbarátoknak s ismerősöknek kiosztottam s ezek mindgyökönl segítették; sőt magam személyeknél is, kiknél különféle bajok s gyarlóságok léteztek, ha nem is tökéletes egészséget, de jelentékeny javulást nyertek, s e labdacokat folyvást használni kívánják. Azért kérem, küldjön nekem ismét 5 csomagot, — Részemről s mindazok részéről, a kik az ön labdacai által már szerencsések voltak egészségtől visszanyerni, fogadják legmelyebb köszönetüket.

Deutinger Márton.

Béga-Szt.-György, 1882. febr. 16.

Tisztelt uram! Az ön pilluláért nem bírom legbensőbb hálámat elegendőképpen nyilatkoztatni, mert nóm, ki már évek óta bélihanyásba szenvedtem, Isten segítségével csak az ön vértisztító labdacai által lett kigyógyítva, s ha ő még most is kényserlve van némelykor azokból néhányat bevenni, mégis egészségre

Fagybalsam, Pscherhofer J.-től, Sok év óta fagyos tagokra s minden idült sebre mint legbiztosabb szer elismervé. — Egy csomag 40 kr.

Amerikai közsvénykenőcs, gyors és biztos hatású legbiztosabb szer minden közsvényes és csuszó bajok, ugymint gerinczagybántalom, tagzsargatás, ischias, migraine, ideges fogfájás, főtájás, fülzsargatás stb. ellen. — Ára 1 frt 20 kr.

Élet-essencia, (prágai csepp); megromlott gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bántalmak ellen kitűnő házi-szer. — Egy üvegesével csak 20 krajczár.

Tannochinin kenőcs, Pscherhofer J.-től, Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által legjobbnak elismervé. — Ára egy elegánsan kiállított nagy szelencével 2 forint osztr. ért.

Közsvény-fluid, Kwizdától. Egy üveg 1 frt.

stb. és minden netalán raktáron nem létező czikkeket kívánatra pontosan és legutányosabban árban megszerelgetnek.

Küldeményezések 5 forint összegben alul postával csak az összegnek postautalvánnyal való előleges beküldésére, — nagyobb összegnek utánvétellel is teljesíthetnek.

olyannyira helyre van állítva, hogy most már ifjodott erővel minden teendőt végezheti. — E köszönetnyilvánítást kérem a szenvedő emberiség javára felhasználni, s egyszersmind nekem még 2 csomag pillulát és 2 darab kina-szappant küldeni. Maradok kiváló mély tisztelettel

Novák Alajos, főkéntész.

Bécs, 1881. február 20-án.

Tekintetes ur! Azon feltétellel, hogy az ön gyógyszerrel mind oly jó hatással bírnak, mint az ön híres fagybalsama, mely családomban több avult fagydagánokat gyorsan kigyógyított, minden ugynevezett általános szer iránt táplált ellenszenvem mellett is eltökéltem magamat az ön vértisztító labdacai használatára, hogy ezen apró golyócskák segítségével sokévi aranyeres bajomat bombázhasam. Nem tartózkodom önnek bevallani, hogy régi bajomból négyhetti használat után tökéletesen kigyógyultam, s most ismerőseim körében e labdacokat legszorgalmasabban ajánlom. Az ellen sincs semmi kifogásom, ha ön e sorokat — de nevem aláírása nélkül — közzé teszi.

Mély tisztelettel C. v. T.

Egyetemes tisztító-szer Bullrich A. W.-től. Kifejezetten minden következményeit, ugymint: főtájás, szédülés, gyomorgörös, gyomorhív, aranyeres bántalmak, székrekedés stb. ellen. — Egy csomag 1 frt.

Utifü-lé, egy már régi idő óta ismert, kitűnő házi-szer hurut, rekedtség, főtájás, fülzsargatás stb. ellen. — Egy üvege 50 kr.

Egyetemes tapasz, Steudel tanártól, vágás- vagy szúrásból eredt sebekre, mindenféle nyavalyás dagánatokra és rég, időnkint feltört dagánatokra is a lábakon; megrogzott mirigydagánatokra, fájdalmas pokolvarra, sebes és gyuladt emlőkre, közsvényfolyásokra s hasonló bajoknál számtalanszor bebizonyult szer. — Egy csomag 50 kr.

Golyva-balsam, a golyva ellen biztos szer. — Egy üvege 40 kr.

(16) 8 12

Hasonszenvi (hom.) mindenféle gyógyszerek készletben tartatnak.

Az itt felsorolt szereken kívül még mindazon gyógyászati különlegességek, melyek osztrák lapokban ajánlva vannak, kaphatók, ugymint:

Alpesi növény-likör, Bernhart W. Ottmártól. Egy üveg 2 frt 60 kr.; fél üveg 1 frt 40 kr.

Mész-vasszörp, Herbabny-tól. — Egy üveg ára 1 frt 25 kr.

Schaumann gyomorsója. Egy doboz 75 kr.

Ferencpálinka, (sósörszesz). — Egy üveg ára 60 krajczár.

Stájer növényzörp. Egy üveg 88 kr.

Szem-essencia, dr. Rommershausentól. Egy üveg 2 frt 50 kr.; fél üveggel 1 frt 50 kr.

Dr. Hufeland szemdolhánya. — Ára egy doboznak 60 kr.

Közsvény-fluid, Kwizdától. Egy üveg 1 frt.

Restitutionsfluid, lovaknak való. — Egy üveg ára 1 frt 40 kr.

Oxford-fogecsepek. Egy üveg 50 kr.

Kornenburgi marhapor. — Egy csomag ára 42 krajczár.

Mária-czelli csepek. Egy üveg 35 kr.

Utásoknak való tapasz. — Ára egy tegeresnek 60 krajczár.

Lábzsargatás elleni por. Egy doboz 50 kr.

Neuroxlyn, Herbabnytól. — Egy üveg ára 1 frt és 1 frt 20 kr.

Eblabdacok. Egy doboz 30 kr.

Huzás már Szombaton.

Kincsem 1 Sorsjegy 11 sorsjegy 10 csak 10

Pónyeremény készpénzben

50.000 ft

10.000 ft, 5000 ft 20% lev. 4788 pénznyeremény.

A magyar lovar-egylet sorsjegy-irodája: Budapest, vaczi-utca 6. sz.

Sorsjegyek kaph. a „Brassó” kiadóhivatalában.